

Muligheder for økonomisk tilpasning

Søren Kolind Hvid, PlantelInnovation
Plantekongres 2020, 15. januar 2020

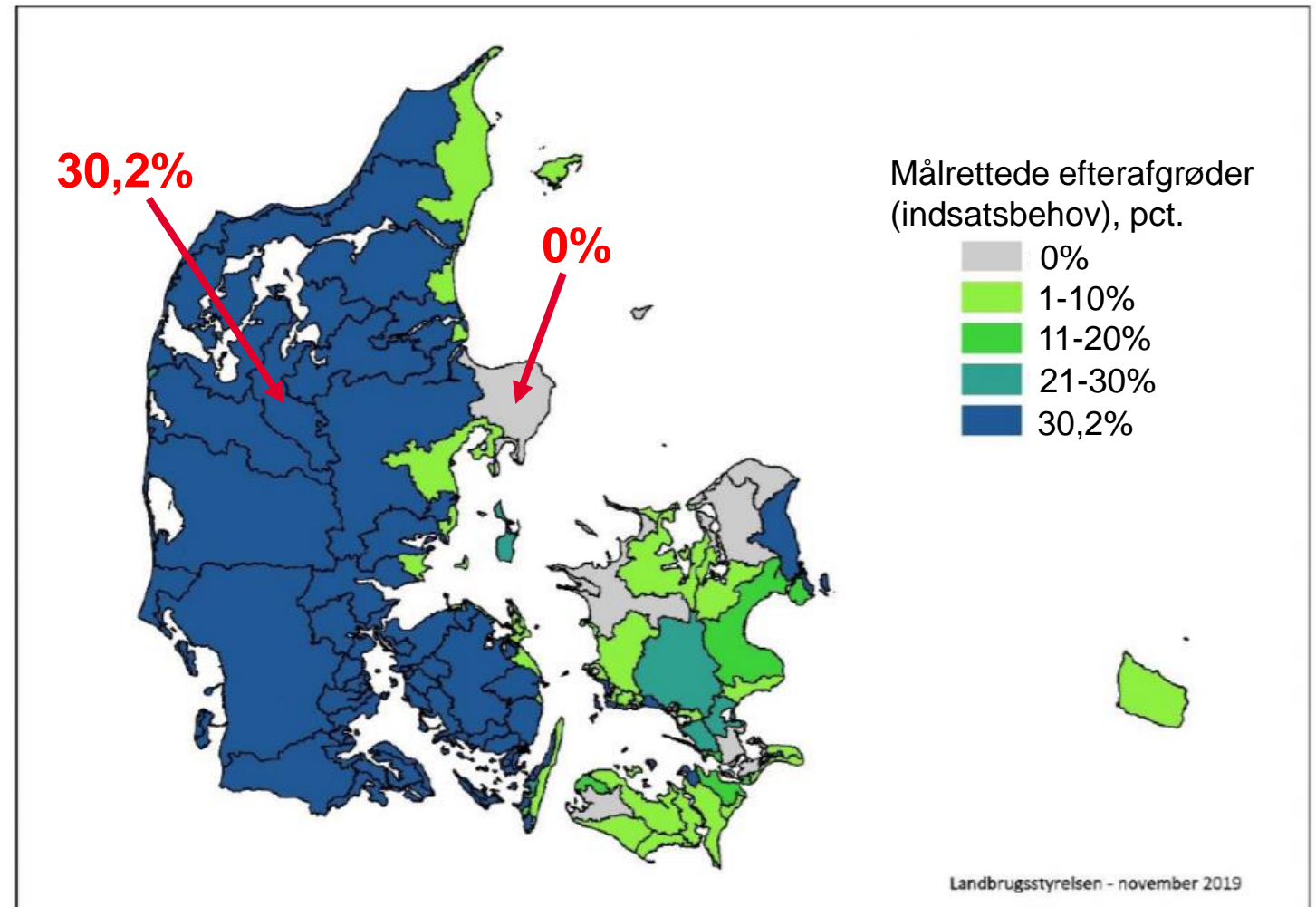
SEGES

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

Indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2020

- Resultat af Fødevarer- og landbrugspakke + 1 års fremrykning
- Valgfrihed mellem virkemidler
- Kompensation til frivillige virkemidler (dog ikke kvotereduktion)
- Obligatorisk krav uden kompensation, hvis frivillig indsats er utilstrækkelig

Beregning af efterafgrødekrav

Afgrøder, der udløser efterafgrødekrav	Afgrøder, der <u>ikke</u> udløser efterafgrødekrav
Korn	Kløvergræs og græs
Vinterraps og vårraps	Frøgræs
Ærter, hestebønner, lupin	Sukkerroer og foderroer
Majs	Vedvarende græs og brak
Grønkorn, helsæd	
Kartofler, tidlige	
Spinat og etårige frøafgrøder	
Etårige afgrøder uden N-optagelse efterår	

Virkemidler til målrettet kvælstofregulering

Virkemidler	Omregningsfaktor	Tilskud pr. ha
Efterafgrøder	-	500 kr.
Tidlig sået vintersæd	1:2	250 kr.
Mellemafgrøde	1:2	250 kr.
Brak	1:1	500 kr.
Brak langs vandløb og søer	4:1	2.000 kr.
Energiafgrøde	1:0,8	625 kr.
Nedsat N-kvote (< 80 kg N)	93 kg N	Ingen tilskud
Nedsat N-kvote (> 80 kg N)	150 kg N	Ingen tilskud

Individuel tilpasning til den målrettede regulering

Den optimale tilpasning afhænger bl.a. af:

- Sandjord eller lerjord?
- Over eller under 80 kg N/ha i husdyrgødning?
- Kornkøber eller kornsælger?
- Værdi af protein i korn?
- Sædskifte før tilpasning / hvor meget plads til efterafgrøder?
- Udbytteforskel mellem vintersæd og vårsæd?
- Optimal kvælstofmængde i de enkelt marker?

Efterafgrøder økonomi

	Græs	Korsblomstret
Udsæd	-160 kr.	-240 kr.
Såning	-120 kr.	-180 kr.
Eftervirkning (17/25 kg N)	110 kr.	110 kr.
Omkostning før tilskud	-170 kr.	-310 kr.
Tilskud (målrettede)	500 kr.	500 kr.
Resultat (netto)	330 kr.	190 kr.

Merudbytte

(1-2 hkg på sandjord / 0 på lerjord)

Mellemafgrøder økonomi

	Korsblomstret
Udsæd	-240 kr.
Såning	-140 kr.
Omkostning før tilskud	-380 kr.

Tilskud (målrettede)	250 kr.
Resultat (netto)	-130 kr.

Økonomi pr. ha efterafgrødekrav:

Resultat (netto)	-260 kr.
-------------------------	-----------------

Mellemafgrøde skal være olieræddike eller gul sennep sået senest 20. juli eller frøgræs.

Noget usikker etablering.
Kan give bøvl ved høst i våde år!

Tabellen angiver de typiske omkostninger.

Tidlig såning økonomi

Omregningsfaktor: 1:2

Tilskud: 250 kr./ha

	Konsekvenser	Økonomi, pr. ha
Tidlig såning	Merudbytte 1-2 hkg Ingen meromkostninger	400 kr.
	Pløjning før tidlig såning	-400 kr.
	Ekstra bekæmpelse af græsukrudt / bladlus	?
	Tab pga. havrerødsot	?
	Omsåning	-2.000 kr.

0 kr.

Fire muligheder efter frøgræs

	Omregnings- faktor	Græsukrudt* (+ = fordel)	Skadedyr** (+ = fordel)
Tidlig såning af vintersæd	1:2	-	-
Normal såtid, ingen N-virkemidler			
Frøgræs som mellemafgrøde	1:2	+	+
Frøgræs som efterafgrøde (efterfulgt af en vårafgrøde)	1:1	++	++

*) Bl.a. spildfrø af rajgræs som ukrudt

***) Bl.a. fritfluer – skadedyr er ikke udbredt problem

På landsplan ca. 60.000 ha korn efter frøgræs:

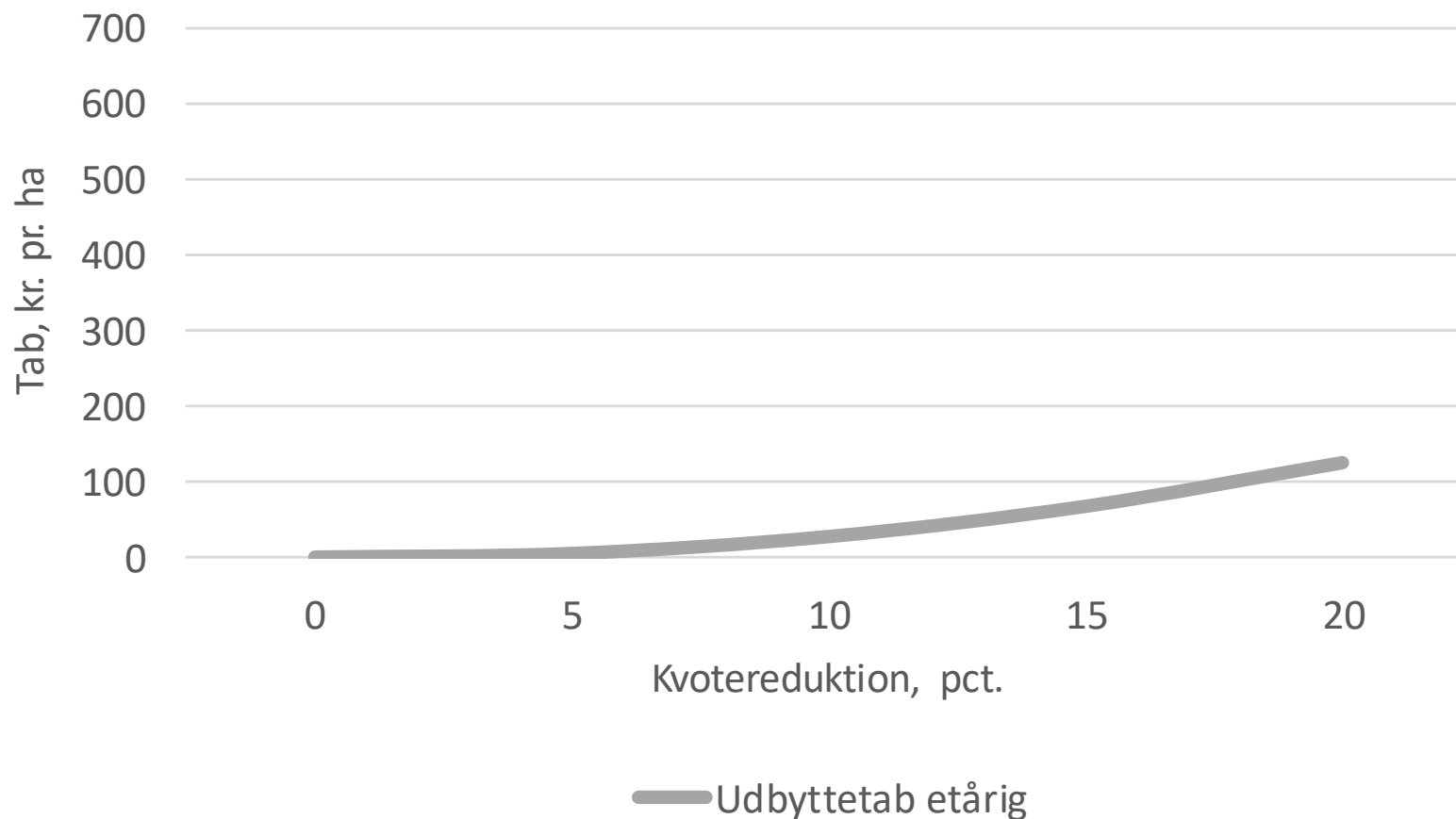
Potentielt ca. 30.000 ha efterafgrødekrav som mellemafgrøde

SEGES

Kvotereduktion

Sædskifte: 60% vinterhvede, 20% vinterraps og 20% vårbyg

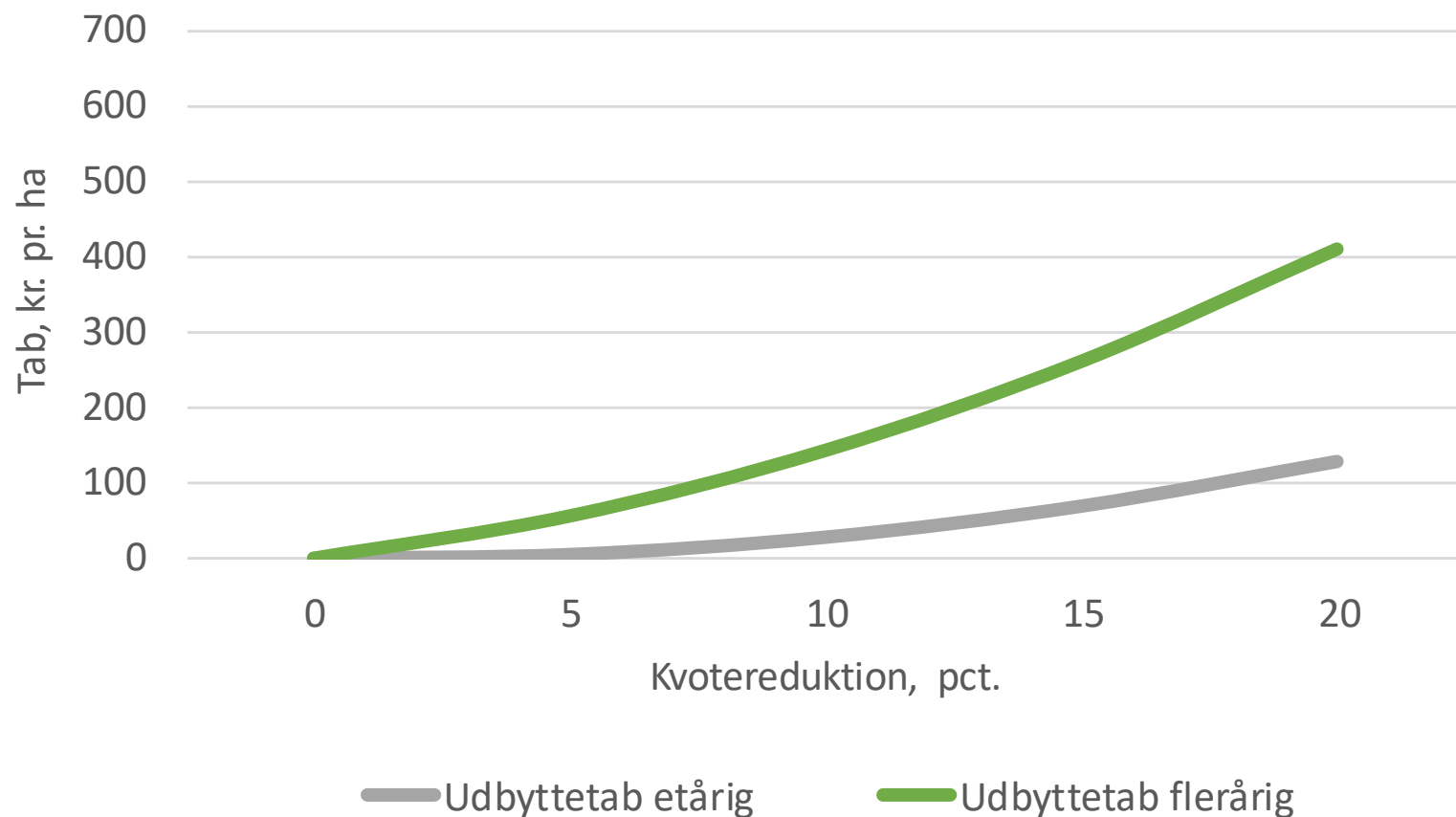

Tab som følge af udbyttenedgang på etårig sigt er ret beskeden. Uden indregning af værdi af protein.

Hvedepris: 110 kr./hkg
Bygpris: 105 kr./hkg
Rapspris: 270 kr./hkg
Protein: 4,10 kr./kg
N-pris: 6,50 kr./kg

Kvotereduktion

Sædskifte: 60% vinterhvede, 20% vinterraps og 20% vårbyg

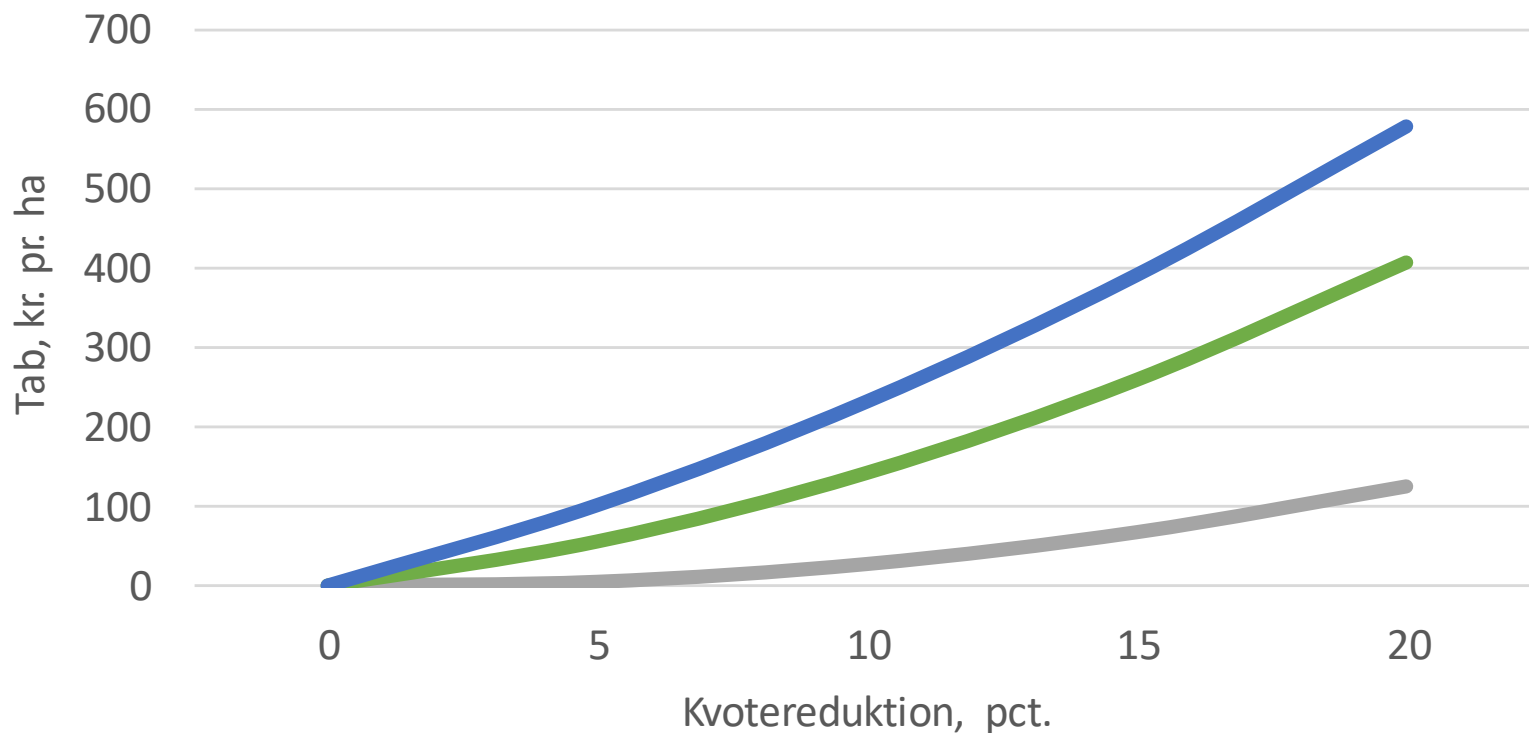

Tab som følge af udbyttenedgang på flerårig sigt er markant større. Uden indregning af værdi af protein.

Hvedepris: 110 kr./hkg
Bygpris: 105 kr./hkg
Rapspris: 270 kr./hkg
Protein: 4,10 kr./kg
N-pris: 6,50 kr./kg

Kvotereduktion

Sædskifte: 60% vinterhvede, 20% vinterraps og 20% vårbyg

Tab som følge af mindre protein er væsentlig. Størst betydning for husdyrbrug med hjemmeblandet foder.

Hvedepris: 110 kr./hkg
Bygpris: 105 kr./hkg
Rapspris: 270 kr./hkg
Protein: 4,10 kr./kg
N-pris: 6,50 kr./kg

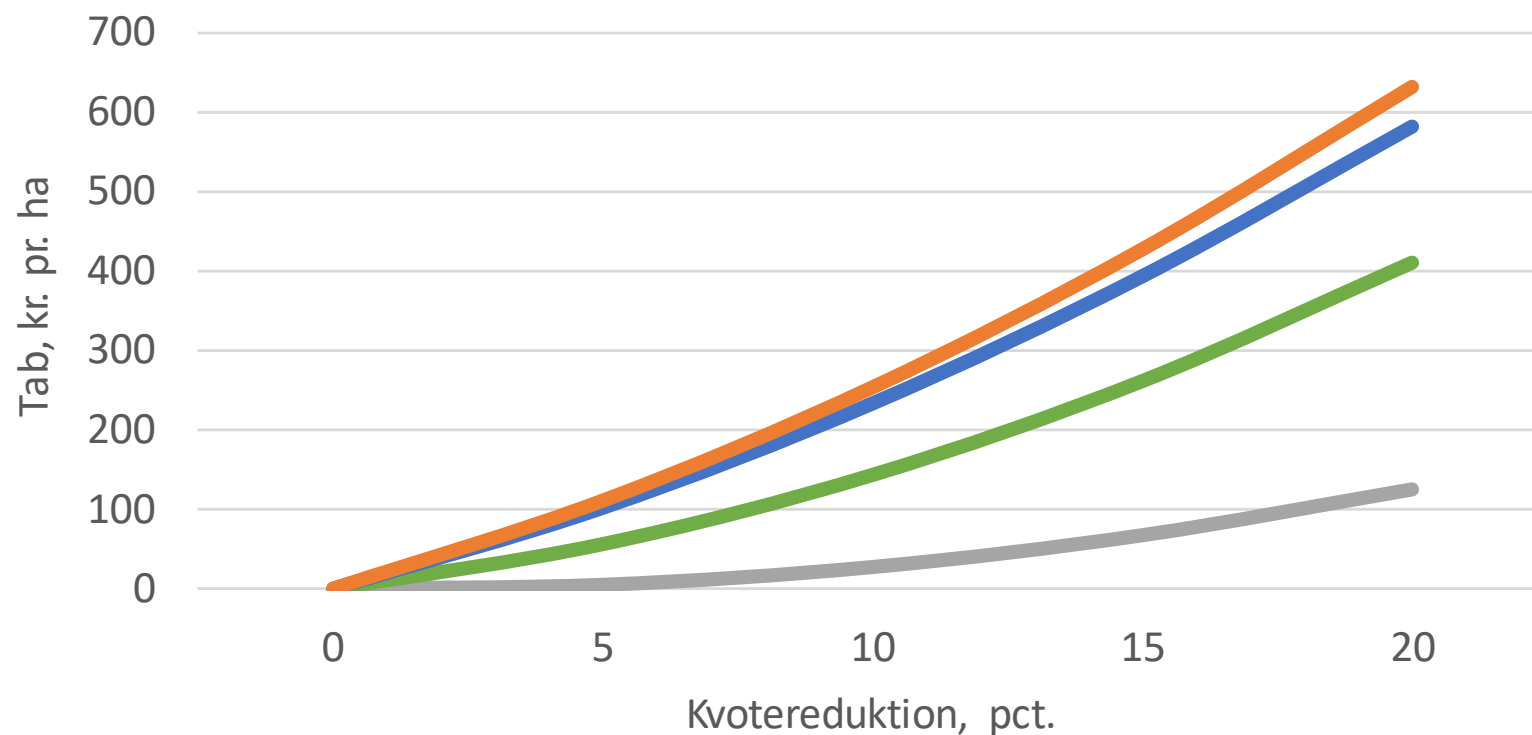
— Udbyttetab etårig

— Udbyttetab flerårig

— Udbytte + protein

Kvotereduktion

Sædskifte: 60% vinterhvede, 20% vinterraps og 20% vårbyg

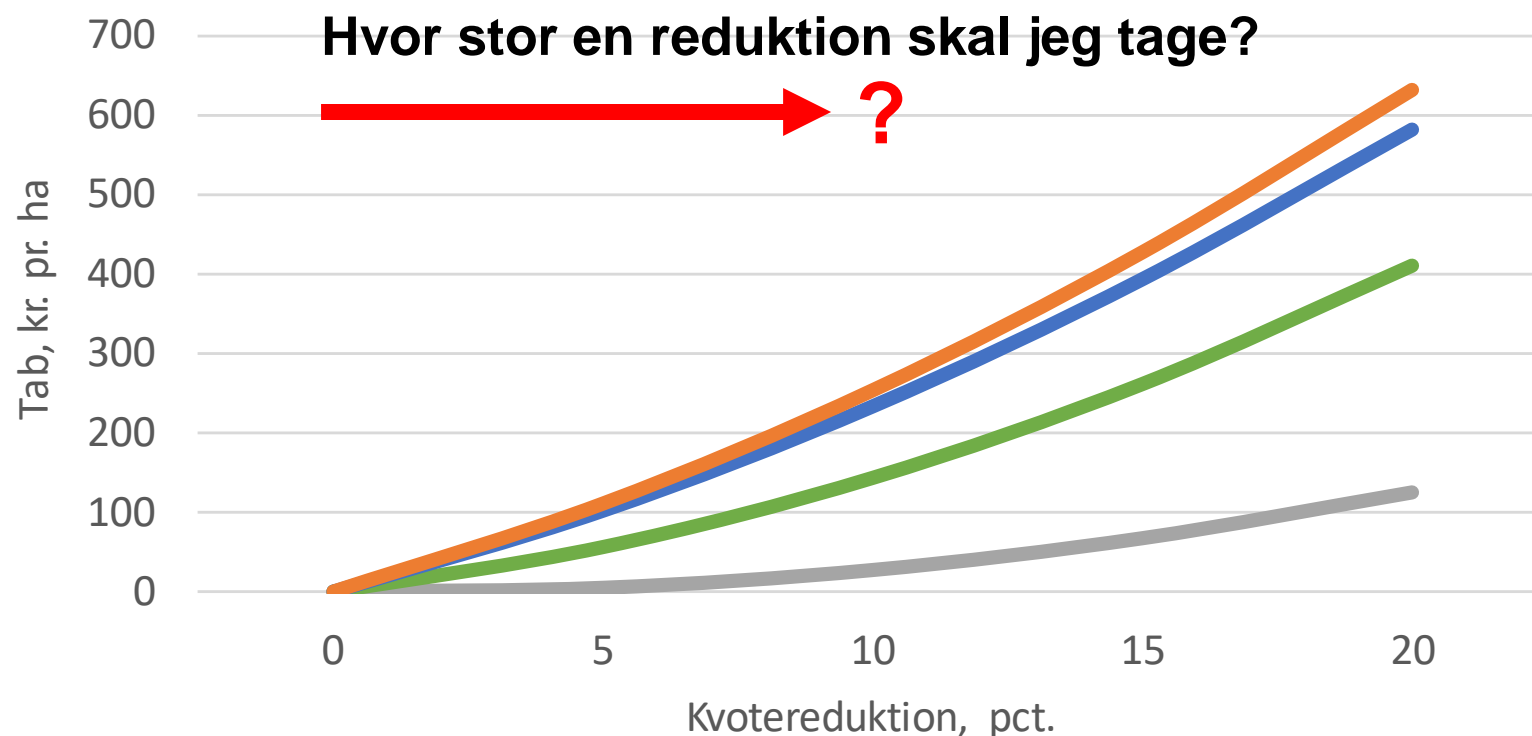
Husdyrbrug med hjemmeblandet foder har desuden tab som følge af merpris på indkøbt korn.

Hvedepris: 110 kr./hkg
Bygpris: 105 kr./hkg
Rapspris: 270 kr./hkg
Protein: 4,10 kr./kg
N-pris: 6,50 kr./kg

— Udbyttetab etårig
— Udbytte + protein

— Udbyttetab flerårig
— Udbytte + protein + kornkøb

Mange skal overveje størrelse af kvotereduktion

Omregningsfaktoren er vigtig:
Under 80 kg N: 93 kg N pr. ha krav
Over 80 kg N: 150 kg N pr. ha krav

Desuden værdien af protein.
Gældende N-normer er fastsat ud fra 75% af fuld proteinværdi.

— Udbyttetab etårig

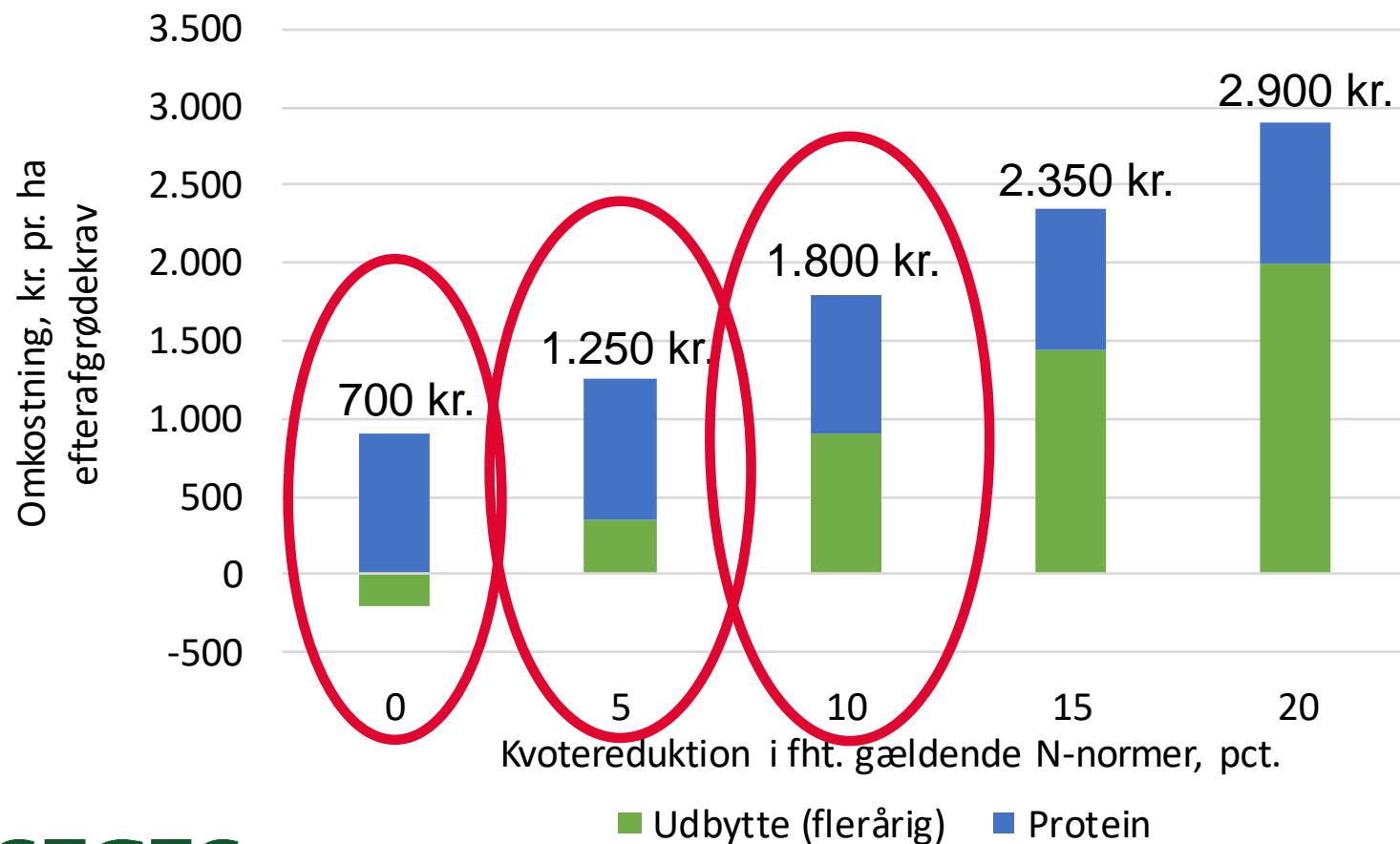
— Udbyttetab flerårig

— Udbytte + protein

— Udbytte + protein + kornkøb

Omkostning ved kvotereduktion som alternativ til 1 ha efterafgrøde i kornsædskifte på husdyrbrug

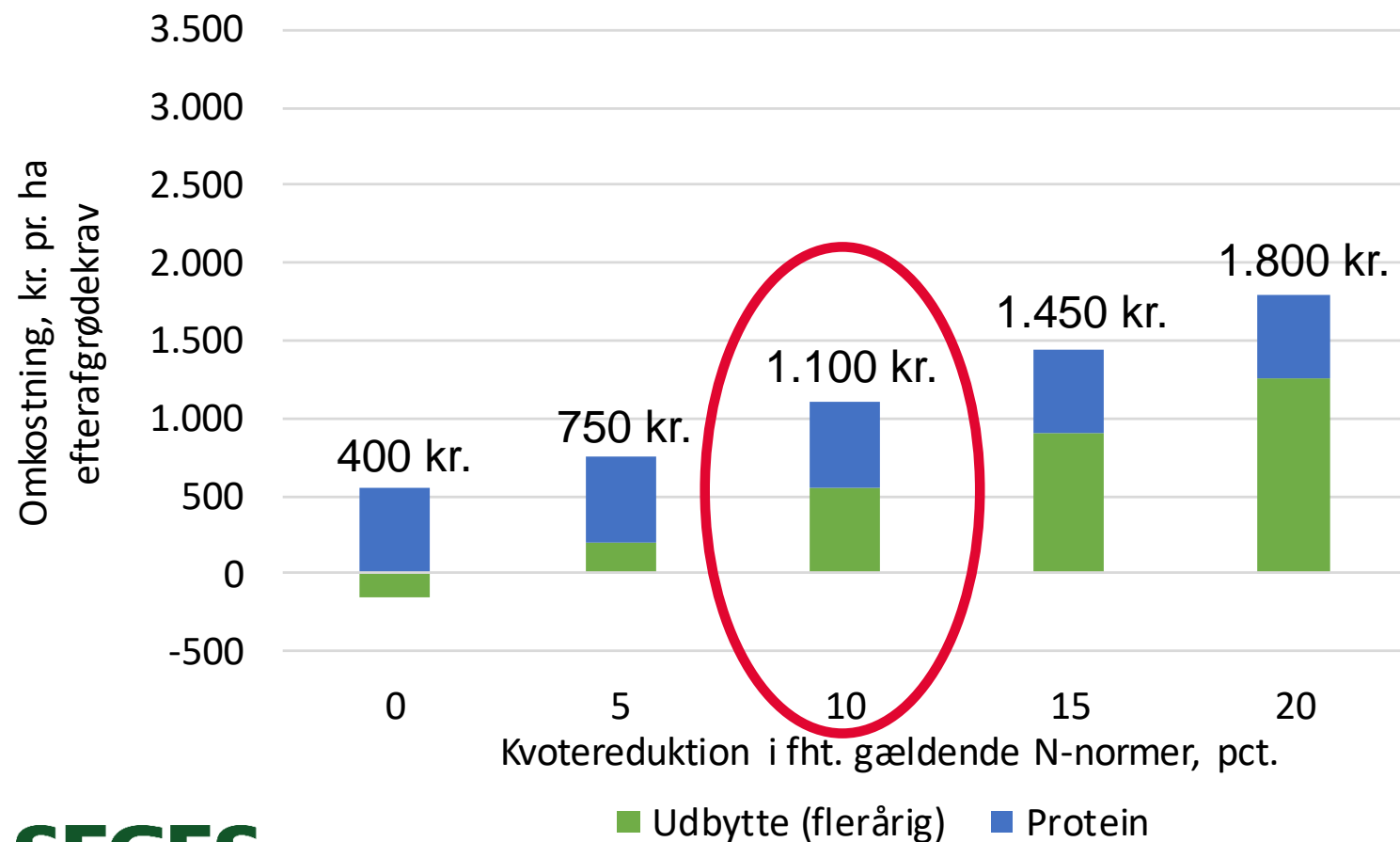
150 kg N i kvotereduktion pr. ha efterafgrødekrav:

10% kvotereduktion på husdyrbrug svarer til 12-13% efterafgrøder.

Omkostning ved kvotereduktion som alternativ til 1 ha efterafgrøde i kornsædskifte på planteavlsbrug

93 kg N i kvotereduktion pr. ha efterafgrødekrav:

På planteavlsbrug vil kvotereduktion ofte være billigere end sædskifteændring fra vintersæd til vårsæd.

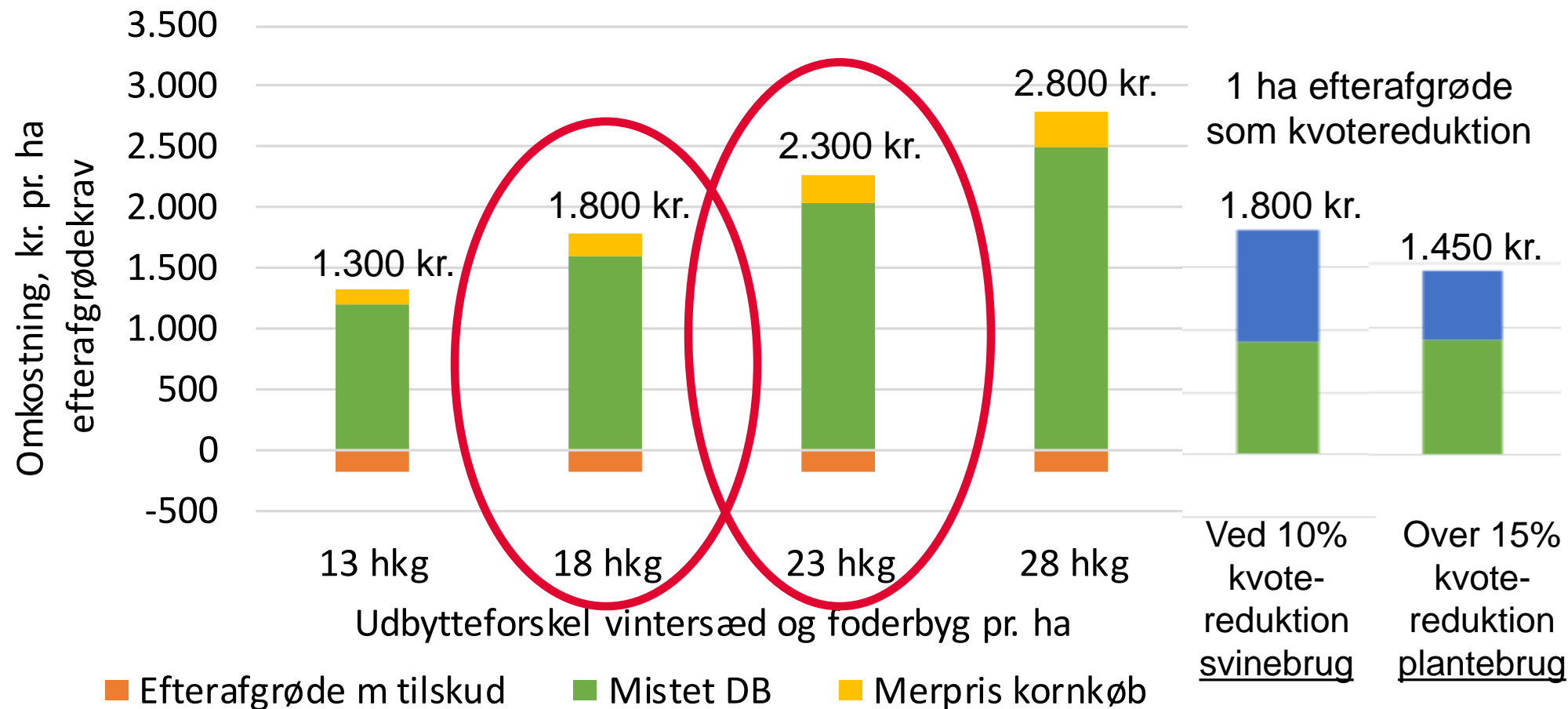
10% kvotereduktion på plantebrug svarer til ca. 20% efterafgrøder.

Vintersæd til vårsæd (foderbyg)

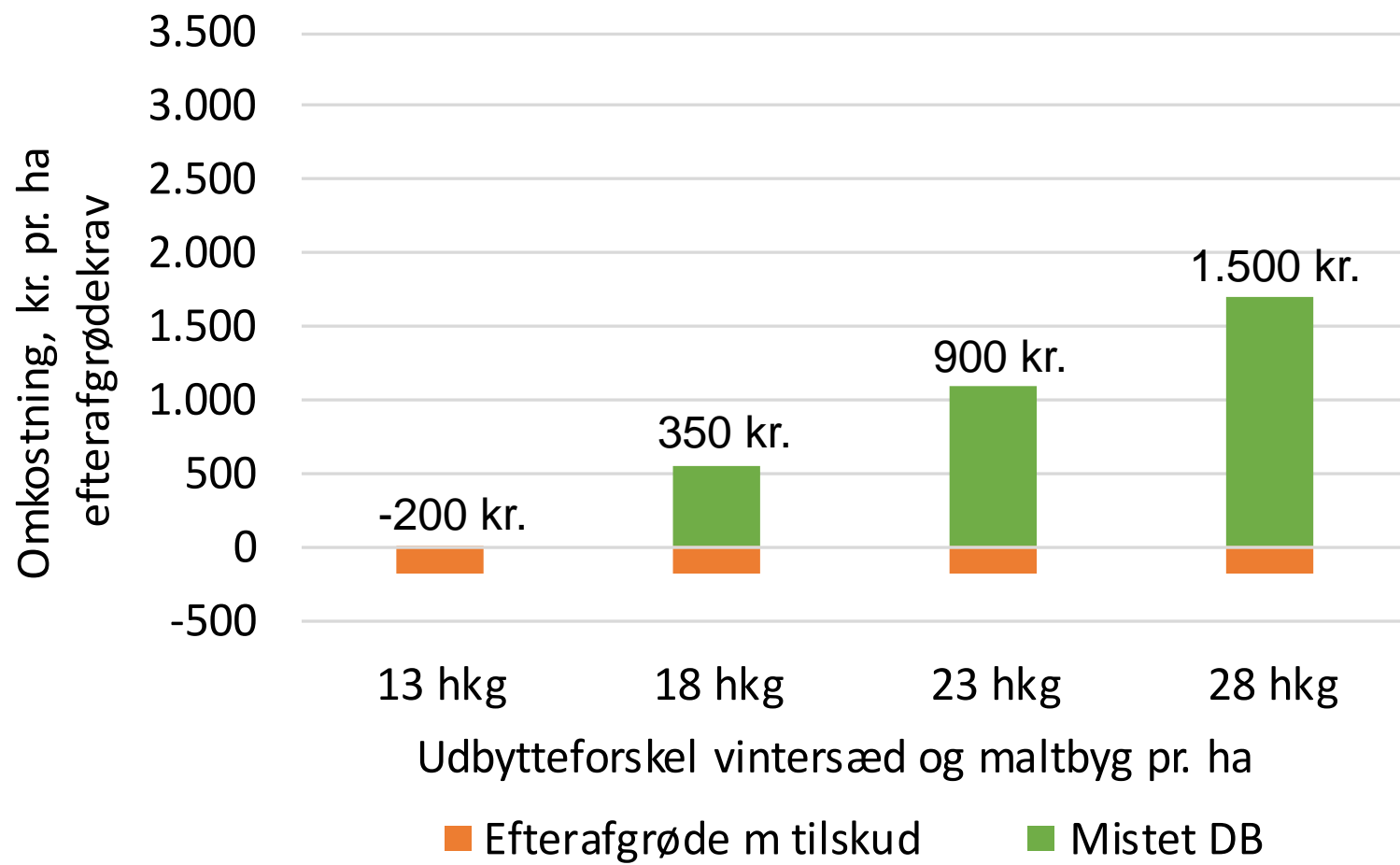
Vintersæd til vårsæd for at skaffe plads til efterafgrøder er ofte dyrt.

Hvedepris: 110 kr./hkg

Bygpris: 105 kr./hkg

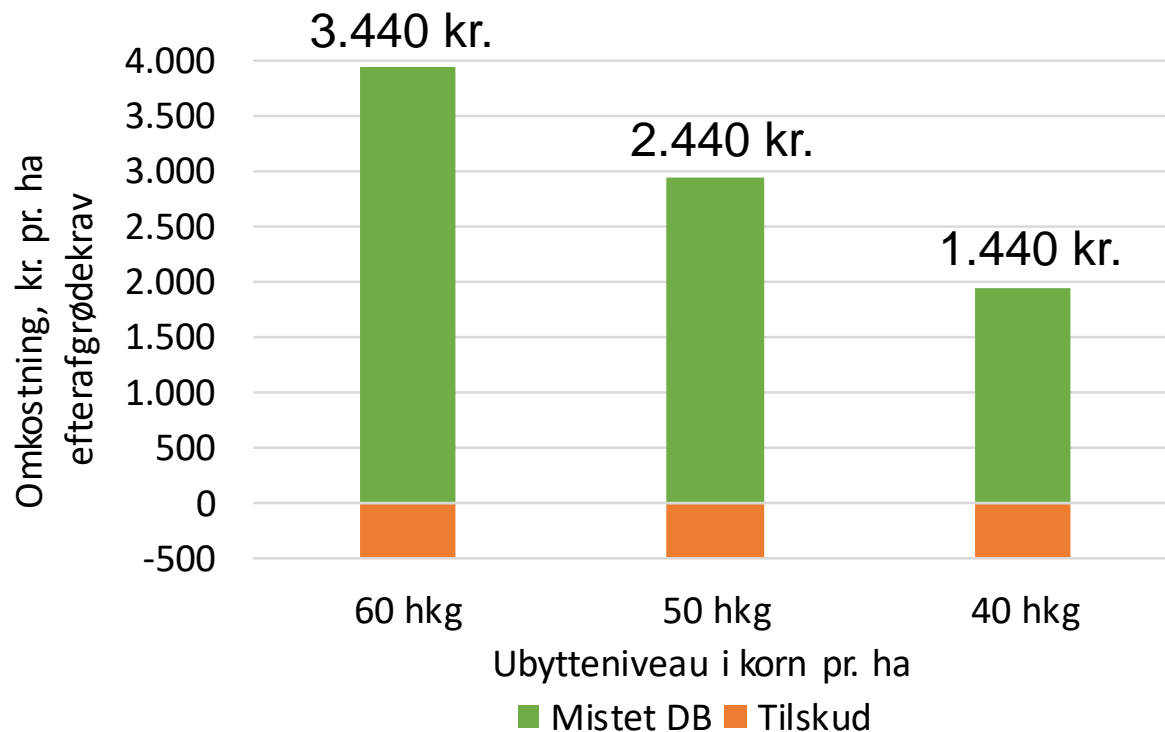
Vintersæd til vårsæd (Maltbyg)

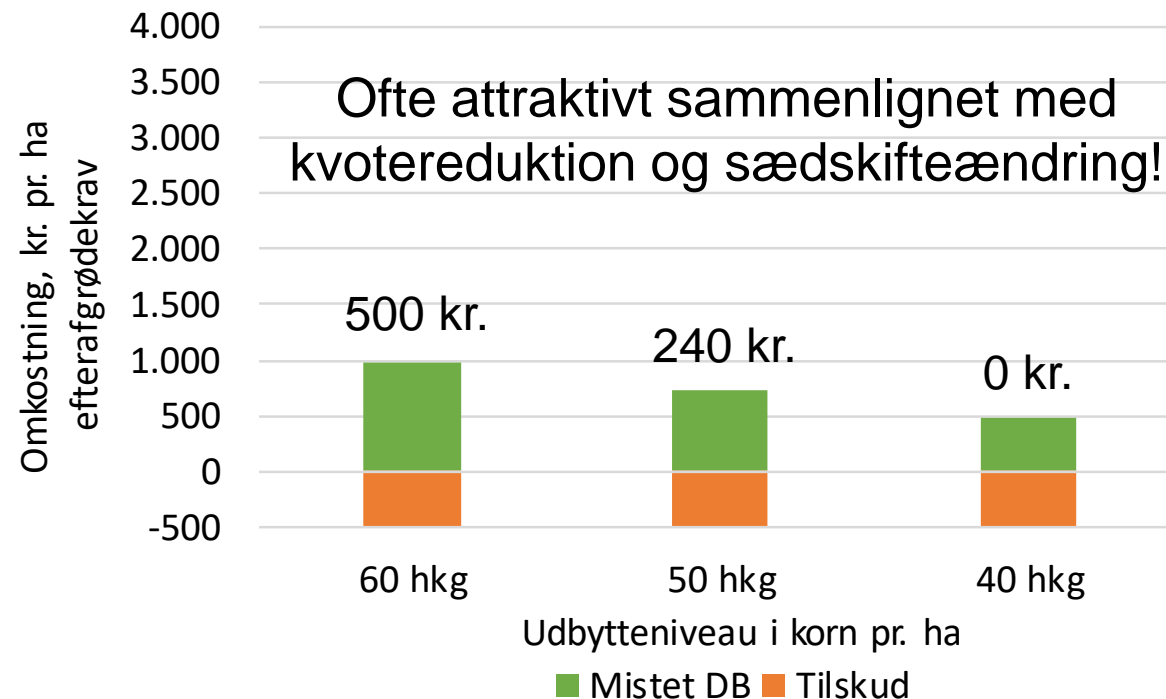
Merpris på f.eks. 20 kr. for maltbyg gør stor forskel.

Hvedepris: 110 kr./hkg
Maltbygpris: 125 kr./hkg

Braklægning – økonomi pr. ha efterafgrødekrav

Brak (1:1)

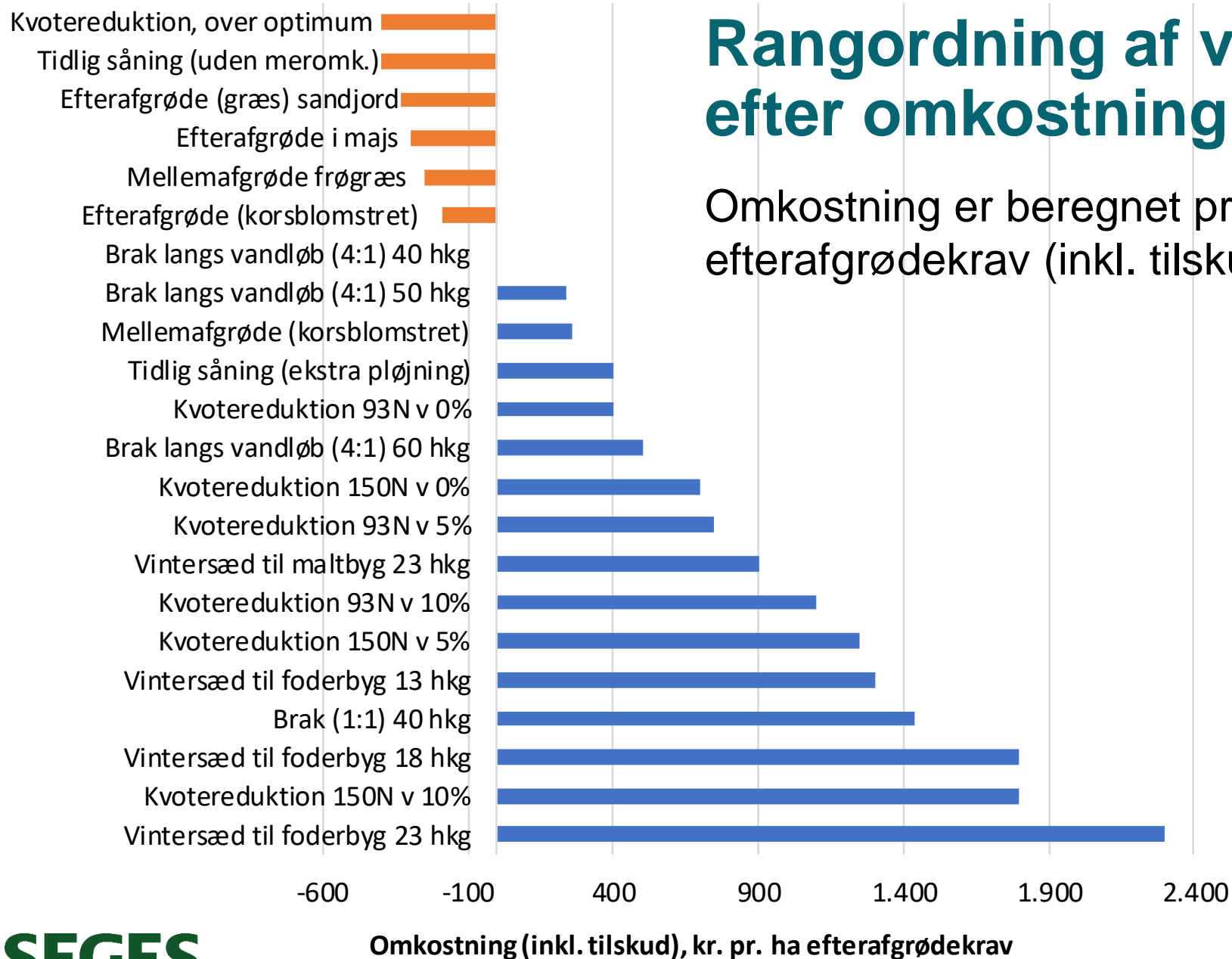

Brak langs vandløb og søer (4:1)

Brak i 2020 skal have etableret græsdække 1. januar 2020.
På sigt: Måske 30.000 ha brak langs vandløb
svarende til 120.000 ha efterafgrøder!

Rangordning af virkemidler efter omkostning

Omkostning er beregnet pr. ha efterafgrødekrav (inkl. tilskud).

Virkemidlet 'Energiafgrøder' er ikke medtaget her.

De 12 bedste muligheder økonomisk set.

Kvotereduktion over optimum

Tidlig såning (uden meromk.)

Efterafgrøde (græs) sandjord

Efterafgrøde i majs

Mellemafgrøde frøgræs

Efterafgrøde (korsblomstret)

Brak langs vandløb (4:1) 40 hkg

Brak langs vandløb (4:1) 50 hkg

Mellemafgrøde (korsblomstret)

Tidlig såning (ekstra pløjning)

Kvotereduktion 93N v 0%

Brak langs vandløb (4:1) 60 hkg

-600

-100

400

900

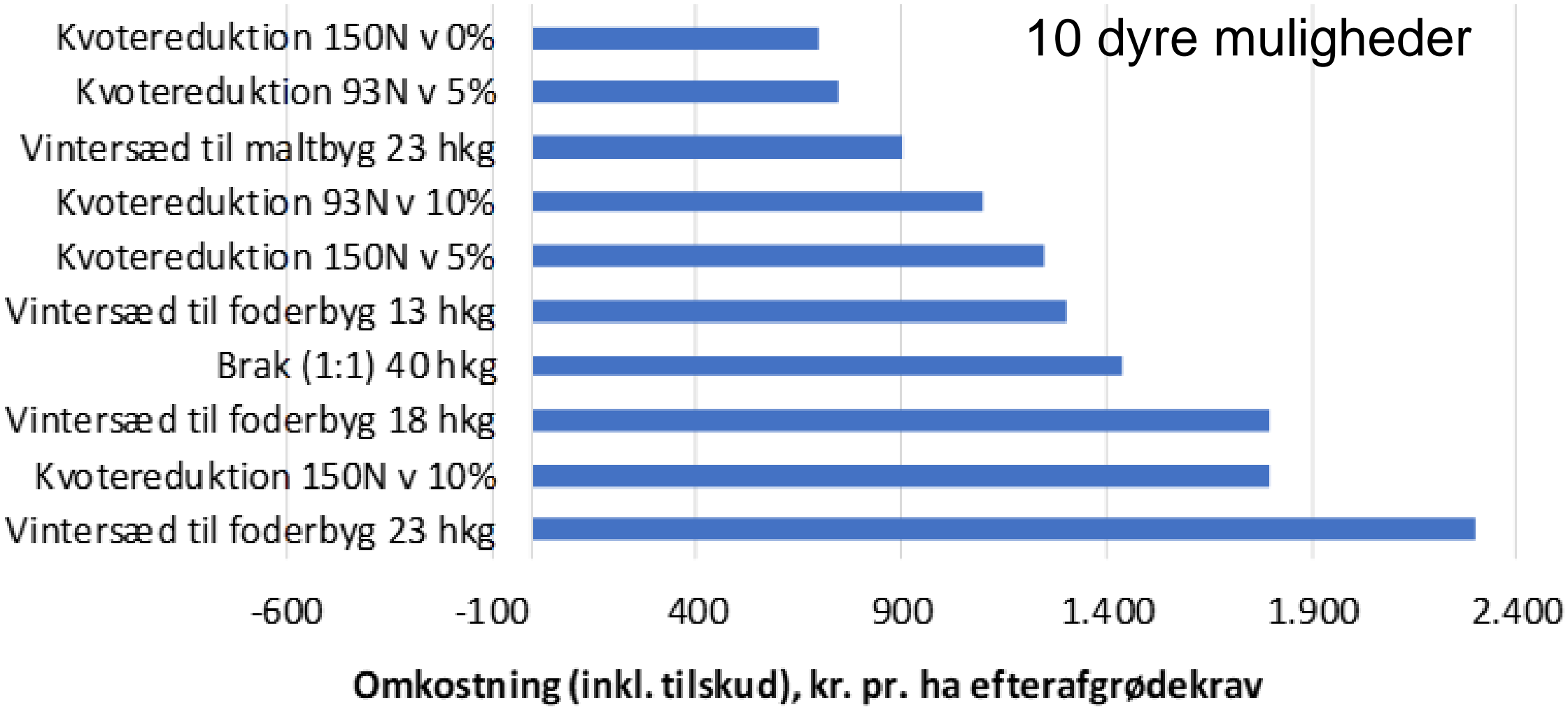
1.400

1.900

2.400

Omkostning (inkl. tilskud), kr. pr. ha efterafgrødekrav

10 dyre muligheder

Rangordning af virkemidler efter omkostning

Omkostning er beregnet pr. ha efterafgrødekrav (inkl. tilskud).

Vælg løsninger fra toppen!

Tak for opmærksomheden!

